

ECRANUL

REVISTĂ CINEMATOGRAFICĂ

Primul cuvînt

Un...
din CLUJ.
Nr. 870 1929
EXEMPLAR LEGAL.

Pentru înfiia oară, apare în Dorohoiu, o revistă care să se consacre definitiv cinematografului. Numai acei ce și-au luat o asemenea sarcină, au conștiință de greutățile pe cari le vor întâmpina, de zîmbetele ironice ce se vor desena pe buzele celor ce nu știu ce înseamnă arta cinematografică.

Vrem să dăm o nouă extensiune artei a șaptea, căreia îi putem atribui o bună parte din civilizația omenirii.

Orice chestiune de ordin cinematografic, va fi tratată în revista noastră cu seriozitatea ce o prezintă.

Vrem să luminăm pe toți spectatorii, ca asistînd la un film, să-l poată judeca în toată libertatea, din care să tragă concluziile firești.

Vom arăta ce rol au directorii cinema-urilor, ce datorii mai au de îndeplinit, pentru ca spectatorii să aibă posibilitatea să asiste la filme bune și în acelaș timp să-și aibă și dînșii partea lor de răsplată.

Apariția acestei reviste, nu este decît un mic omagiu adus artei tăcute, din ale cărei comori ne-am folosit sufletește atît de mult.

Am arătat mai sus, pe scurt, modestul nostru program și sperăm că opinia publică ne va înțelege și în concluzie ne va da atenția cuvenită. Știm că ne-am luat o sarcină grea, dar o vom urma.

Pășim deci cu încredere în fața opiniei publice, conștienți de rolul ce ne-am luat.

„ECRANUL“

Cinematograful la Dorohoi

De cîți-va ani și Dorohoiul a luat o dezvoltare relativă în cinematograf.

Pînă în prezent mulți antreprenori și-au deschis în localitate cinematografe, dar cari, din diferite motive, n'au putut dăinui. Astfel am avut — sunt vre-o 10-12 ani de atunci — cinematograful Weiner, apoi s'a instalat un cinematograf în arena Hotelului Splendid și paralel cu acesta a funcționat un timp și cinema-ul Pănculescu.

Tot în acea vreme era și cinematograful Lux, care ființează și azi.

Rînd pe rînd proprietarii sus ziselor întreprinderi de cinema și-au închis porțile, așa că azi au rămas în Dorohoi două cinematografe: Liceului și Lux.

Conducătorii acestor cinematografe înțeleg în totul să satisfacă cerințele publicului.

Astfel cinematograful Liceului pe lingă filmele splendide pe care le aduce, are în totdeauna și o muzică adecuată filmului. Tot deasemenea și cinematograful Lux aduce de un timp filme bune.

Și acum ceva și despre public.

În general publicul Dorohoian poate să aprecieze un film bun. Cu toate acestea nu avem public decît pentru premieră și pentru a doua zi. În seara a treia filmul se prezintă cu sala aproape goală.

Cauza nu pot să mi-o explic.

Fără însă de străduințele pe cari le depun conducătorii sus ziselor cinematografe, este de datoria publicului a răsplăti sacrificiile făcute și a da o mai mare atențiune cinematografului.

Valentin

Filmul acustic

Cinematografiștii din toate țările, în general și cei din Hollywood, în special, sunt preocupați de latura decisivă ce a luat arta tăcută, care linde să ajungă în scurt timp eclipsată de cea sonoră.

Evident, metamorfoza e de o importanță colosală, când ne gândim mai ales, că filmul sonor va înlocui odată — și cine știe când — filmul tăcut.

Unii susțin că, cinematograful actual a întâmpinat succese alte de frumoase tocmai din cauza mușeniei lui. Alții, mai pesimiști, persistă în a crede că filmul tăcut își trăește ultima fază și că el va fi înlăturat de cel vorbitor.

Deocamdată, noi nu putem să spunem decât că, filmul sonor ajuns odată la perfecție, va stîrni o admirație delirantă, care îl va face agreabil omenirii. Pînă atunci, ne gândim numai la munca titanică ce va trebui depusă de acei ce vor înfăptui într'adevăr o capo d'operă.

Ca să ne facem o idee despre greutățile ce mai sunt de înlăturat, am crezut nimerit să reproduc un pasagiu din articolul d-lui Marcel Blossoms, publicat în „Buletinul Cinematografic“ No. 2 : „Ca film sonor, cîntător și muzical, cele mai frumoase perspective se deschid cinematografului acustic, dar ca film vorbitor nu întrevăd nici o posibilitate, afară dacă artiștii ar vorbi în esperanto și spectatorii din lumea întreagă ar fi obligați să cunoască această limbă artificială! Publicul românesc, nu va putea suporta, de exemplu, nici odată dialoguri în limba engleză...“

Lupta e deschisă !

Cine va învinge: Filmul tăcut sau cel vorbitor ?...

Don Diego

VEDETE

EMIL JANNINGS

Am avut ocazia să-l admirăm din nou pe Jannings în una din cele mai bune filme ale sale. El ne-a dat dovadă încă odată de marele său talent; învață însuși din rolurile sale și reușește să se perfecționeze. Ca să ne dăm seamă de acest fapt, e de ajuns să comparăm admirabilul film „Variété“ cu „Ispitele Trupului“.

Trecînd prin studio-urile americane, se poate spune că a atins aproape perfecțiunea.

Il găsim, luptînd cu destinul care i se arată întotdeauna crud. El ne dezvăluie prin jocul lui, toate resursele prodigioase ale remarcabilului său talent.

Jannings este și va rămîne unul din cei mai buni tragediani ai arte mute. Cel mai mic gest al lui îi dezvăluie marea sa putere de creație. Își înțelege jocul, îl trăește, se contopește în el, încît acesta devine adevărata lui soartă.

Își arată un lung șir de instanțee din viața omului cu apogeul și decăderea sa.

Își merită cu adevărat titlurile pe cari i le-au dat admiratorii lui.

Il așteptăm și în alte producții ale sale, atît de mult apreciate de publicul cunoscător de artă în film.

Mr. Wu

Domnilor Cinematografiști !

Căutați un șof de orchestră, care să aibă următoarele calități: să cunoască un repertoriu vast și ales; să aibă o inteligență artistică și una umană, ca să poată pricepe sensul scenelor de pe ecran și să știe a potrivi melodia adecvată.

Cinema Grădina Comunală - - - - -

P
r
e
z
i
n
t
ă
p
e

DOUGLAS

FAIRBANKS

in cea mai bună
crație

G

A

U

C

H

O

alături de

LUPE MELEZ

Industria cinematografică în România

A trecut mai mult de trei decenii, de cînd civilizația a dat la iveală un nou factor de propagandă. Invenția fraților Lumière a avut un succes colosal. Deși prima reprezentație a avut loc într-o cafenea, totuși lumea a fost entuziasmată. Trebuie să ne gîndim însă în ce situație era cinematograful pe atunci cînd filmele nu aveau decît o lungime de vre-o 10 metri, față de filmele care prezintă astăzi pînă la vre-o 10.000 de metri.

Rînd pe rînd s'a început perfecționarea lui, încît astăzi nu putem decît să ne mîndrim de el și concomitent au început să se înmulțească sălile de proiecție. Așa Statele-Unite se numără ca cea mai dezvoltată țară în cinematograful; ea are 25.000 săli de proiecție, apoi vine Germania care are 5000 și Franța cu 4000 de săli de proiecție.

Numai România a rămas într-o stare așa de decentă și cu un număr de săli afit de redus. Faptul acesta se poate datora și lipsei de producții românești.

Ca să arătăm dezvoltarea producției străine e destul să dăm această statistică.

În industria Americană, s'a turnat în cursul anului trecut 800 filme; iar restul Statelor din Europa n'a produs decît împreună 674 filme, care se împart în modul următor: Germania 221, Rusia sovietică 120, Franța 94, Anglia 91, diferite state 103 și Țările Scandinave 45 de filme. Statistica de mai sus ne poate arăta ce mare avînt a luat arta cinematografică în străinătate.

Dar producția românească, care a filmat 5-6 filme de cînd există — e adevărat că au o oarecare valoare artistică — nu se poate pune în rîndul celorlalte state.

Să vedem care e cauza acestei lipse de producții.

În primul rînd o putem atribui lipsei capitalului străin și a doua lipsei de încurajări.

Nici un guvern n'a dat atenție acestui lucru deși este de o importanță capitală.

E de ajuns să privim la Rusia sovietică care are la activul ei pe anul trecut 120 filme, ca să vedem în ce stare suntem.

Ar trebui ca Ministerul Artelor să numească o comisiune specială care să se ocupe de această chestiune cît mai serios, ca ea să trateze cu un capital străin și să se poată face o producție pur românească.

România este aproape singura țară care a rămas într-o stare afit de inferioară în industria filmului.

Mr. Wu

Titlurile în film

Există în cinematograful, diferite lucruri, cari pot să aibă înrîuriri dacă nu dăunătoare, cel puțin neagreabile, pentru public și pentru traducătorii filmelor.

O parte din spectatorii din țara noastră, caută numai pretexte ridicole, pentru a motiva neparticiparea la filme bune. Pînă aici nimic de zis. Dar vedem că chestiunea în sine, este una din cele mai banale și mai importante tot odată. Banale, avînd în vedere, ușurința cu care s'ar putea soluționa; importante din punct de vedere moral și estetic.

De multe ori am avut prilejul să constatăm erori grosolane în literatura textelor.

Desigur că titlurile cari nu se potrivesc cu imaginile de pe pînză, sunt erori de o importanță capitală.

Achizitorii de filme, pentru a-și economisi bani, -- angajînd traducători mai mult decît mediocri -- pierd în acelaș timp o bună parte din spectatori, cari desgustați de asemenea greșeli, preferă să nu vizioneze filmele.

Noi, credincioși rolului ce ne-am luat, le atragem atenția, pentru ca remedierea acestei stări să fie cît mai apropiată.

Moly

Cronica filmelor din luna Iulie

Urmind programul nostru, suntem în măsură de a da cititorilor, recenzii asupra unei serii de filme ce se vor proiecta în curind la Dorohoiu.

„GAUCHO“ (Prod. United Artists) cu Douglas Fairbanks și Lupe Velez.

Minunatul interpret al atîtor filme de mare succes, a avut fericita inspirație de a ne da prilejul să-l admirăm în noua sa creație.

Zămislită din însăși viața și sufletul lui, producția lui Douglas Fairbanks, ne-a făcut să asistăm la un film de o neînchipuită agerime. Vioiciunea, clocotul și mai ales libertatea jocului lui Douglas, ne-a adus aminte de succesele sale anterioare (Zoro, Don X, Piratul Negru).

Un cuvînt bun pentru Lupe Velez, gingașa brunetă, care s'a contopit rolului ei, alături de „Craiu Pădurilor“. De notat că scenariul este făcut de un anume Edwin Thomas, un pseudonim al lui Doug.

„SIMFONIA DURERII“ (Prod. M. G. M.) cu Lilian Gish. Regia Fred Niblo.

Credem că nici odată n'am fost prinși de o asemenea presiune zdrobitoare, de un astfel de dramatism sguđuitor pînă în adîncul sufletului, ca de această tragediană a ecranului american.

Subiectul, detașat din marea atmosferă a războiului, cuprinde un joc de o reală valoare. Lilian Gish pare că a atins culmea artei, prin jocul ei sublim. Clipe de adîncă tragedie a sufletului, scene pentru care ai vrea s'o răsplătești pe ființa această plăpîndă, firavă, care pare că se va sfărîma sub mîna aspră a regisorului. Ea ne-a dat mai mult decît ori-ce vedetă a filmului, prin rolul ei prea tragic, pentru forțele ei gingașe.

„FURTUNA“ (Prod. United Artists) cu John Barrymore și Camilla Horn.

Încă un film cu un subiect rusesc, care ne înfățișează într'un fond cît se poate de exact Rusia de înainte și după războiu.

Junele prim al ecranului american, John Barrymore a adus un mare aport acestui film, pe care l'a ridicat la rangul de șlagăr. Excelentul artist apare cu un temperament și un dramatism mai presus de orice critică. În special scena degradării lui este admirabilă.

Camilla Horn, iubitoare și devotată logodnicului, s'a menținut la înălțimea lui „Don Juan“.

E un film cu un joc ales care ne lasă o amintire frumoasă.

„IRONIA DESTINULUI“ (Prod. Paramount) cu Emil Jannings.

Nimic mai mareț decît a reda această viață, sau mai bine acest iad al refugiaților ruși.

Capii revoluției rușești nu s'au gîndit de sigur la tragediile cari vor lua naștere de pe urma ambiției lor. Sforțarea unui general contra mizeriei, rușinea de a se vedea figurant de rînd pe scenă, amintirile dureroase ce-l năpădesc, viziunile de belșug în cari se răsfața, ne-au fost redade de cel mai mare tragedian Emil Jannings.

Creația lui din „Ispitele Trupului“, ne spune prea multe, pentru ca să mai avem nevoie de alle comentarii.

„TRAGEDIA OMULUI“ (Prod. M. G. M.) cu Eleanor Boardman și James Murray.

Iată povestea unui om pierdut în mijlocul acestui ocean de ființe, care caută să se descălușeze, să se salveze. El face sforțări ca să se evidențieze, să se înalțe, dar nu poate. Rămîne însă tot același, fiind prea tare încarnat în omenire.

La acest film se admîră în special soarta crudă care te pîndește la ori-ce moment.

E un film ce nu poate fi trecut cu vedere de toți iubitorii artei mute.

Mentalitatea spectatorilor din Dorohoiu

Cinematograful Liceului, este unul din acelea ai căror antreprenori se conduc după un program stabilit și a căror principiu este: **spectacole de artă**.

E de ajuns să numesc „Anna Karenin“ și „Cazacii“, ca să ne dăm seamă de valoarea filmelor ce s'au proiectat în iarna anului 1928 pe ecranul acestui cinematograful.

Deși aceste două filme au titlul de super-producții, adică filme care aduc un nou aport artei făcute, totuși ele erau calificate de unii spectatori ca filme „mediocre“ sau chiar „slabe“.

Acum să vedem care e cauza că aceste filme — apreciate mult de marea majoritate — nu au plăcut unei categorii de spectatori.

În primul rînd ambele filme au avut parte de o orchestră specială care a cîntat un repertoriu ales. Deci din acest punct de vedere spectatorii n'au avut a se plînge.

Publicul însă trebuie să recunoască că un film bun nu se reduce numai la simpla mimică a artiștilor ci un complex de fapte, de combinații, ia parte la realizarea unui film bun.

Ca să dăm dovadă de adevărul celor de mai sus, citez următorul caz: în ultimele două săptămîni, dorohoienii au avut parte de 3 slagăre: „Șarpele“ cu Greta Garbo, „Eroul“ cu Harold Lloyd și „Ispitele Trupului“ cu Emil Jannings; cu toate acestea filmele s'au proiectat a doua și a treia seară cu un număr infim de spectatori.

Menționez că programele au fost complectate totdeauna cu o comedie sau un interesant Journal Metro-Goldwyn.

Unde vi-e recunoștința — d-lor spectatori — pentru străduințele de a vi se oferi filme bune ?

89.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Citiți și răspândiți

C I N E M Acea mai veche revistă
cinematografică din țară**F I L M U L M E U**cea mai bine informată
revistă cinematografică

Anecdote despre Lon Chaney

Lon Chaney, actorul supranumit „Omul cu o mie de fețe“ se bucură de o popularitate extraordinară. Despre dînsul se povestesc o sumedenie de anecdote din care am ales una din cele mai reușite, pe care o redăm aci pentru cititorii noștri:

John Gilbert și Karl Dane, doi bine cunoscuți artiști ai casei Metro-Goldwyn-Mayer, se plimbau într-o frumoasă zi de vară pe cîmp și duceau o conversație mai mult sau mai puțin importantă. Nu știu pentru care motive, Karl Dane se tot uita pe jos — poate că ar fi vrut ca tot uitîndu-se pe jos să găsească un colier de perle. Dar în locul unui colier de perle zări un gîndac care domiciliază cu predilecție în... băligar, și voi cu o cruzime conștientă să-l calce.

Deodată John Gilbert, îi oprește pasul și-i spune „Stai nu-l călca!“

„Dece?“ întrebă mirat Dane.

„Poți comite cu asta cea mai nelegiuită crimă!“

„Cum asta?“ întrebă și mai mirat Dane și Gilbert îi răspunde pe un ton firesc:

„De unde știi că sub masca gîndacului nu se află iarăși Lon Chaney!“

(Fanamet-Journal)

Varietăți...

Bobo Daniels a fost aloasă ca partonora lui Harold Lloyd la vîrsta de 14 ani. Ea și-a început cariera la vîrsta de 8 ani.

Vilma Banky și Maria Corda, două artiste destul de cunoscute, au numele și pronumele format din acelaș număr de litere, s'au născut în acelaș an 1902 și în acelaș oraș, Budapesta.

Se aude că...

...Emil Jannings s'a înapoiat la Ufa. Angajamentul lui începe din toamnă.

...Joan Crawford deține rolul principal din „Our Modern Maiden“.

...Ramon Novarro în urma unui angajament la Opera din Berlin, va cânta sub numele de Samnegos.

...Gina Manès joacă în „Nuits de Prince“ sub regia lui Marcel l'Herbier.

...Monty Banks a terminat filmul „Compulsary Husband“.

...Maria Forescu, compatrioata noastră, a fost angajată pentru un film cu Eddie Polo „Reporterul diavolului“.

...Fritz Lang, regisorul lui „Metropolis“, a terminat „Voiajul spre lună“.

...Mary Kid, deține rolul principal din „Farmecul Arenei“ lansat de Eforia-Film.

...Werner Krauss, are rolul principal în noul său film „Anticarul din Amsterdam“.

...Clara Bow, artista îndrăcită din Hollywood, joacă în „Căsnicie fără dragoste“, lansat de Astra-Cinegrafică.

...Jackie Coogan a fost operat de apendicită și se află în convalescență.

...se așteaptă în Capitală, premiera filmului „Polițiștii“ cu celebrii comici Pat și Patachon.

...ultimul film al lui John Gilbert este „Calea păcatului“, avînd ca parteneră pe noua stea Jeanne Eagels.

...maestra artei coreografice Joan Crawford, s'a căsătorit cu Douglas Fairbanks-Jr.

...succesul sezonului au fost filmele „Șarpele“ și „Ispitele Trupului“.

...înfăra vedetă rusă Olga Baklanova, a fost angajată de compania Metro-Goldwyn.

...în ajunul căsătoriei cu Ina Claire, John Gilbert a strigat: „Nu vă îndrăgostiți de femeii nordice. Pericol de moarte!“

...Lupe Velez a fost angajată pentru filmul „Lummox“.

...Ernst Verebes deține rolul principal din „Dominoul Negru“ lansat de Lux-Film.

...ultimul film al Gretei Garbo este „Pălăria verde“.

...Evelyn Brent este interpreta din „Crépuscule de gloire“.

...John Gilbert interpretează rolul prim într'un film după piesa „Olimpia“, înscenarea fiind de John Barrymore.

...Maria Corda s'a întors din Anglia în Berlin; probabil că se va angaja la Ufa.

...Douglas Fairbanks a terminat filmul „Omul cu masca de fer“, filmul fiind o urmare la „Cei trei mușchetari“.

CAR-MOL

ECRANUL

REDACTORI

Mr. WU

Don DIEGO

ECRANUL: anunță pentru numărul viilor articole semnate de marii corifei ai ecranului și anchete la Dorohoiu.

3 L E I

CORRESPONDENȚA: Dorohoi, Str. I. C. Brătianu, 103

TIPARIT IN ATELIERELE GRAFICE „GAZETA DOROHOIULUI“-DOROHOI